

NYHEDSBREV

Januar 2009

14. årgang

Nr.1

Indkaldelse til generalforsamling

Generalforsamling i 2009 afholdes **mandag d. 2. marts 2009 kl. 19.00** i Lindeværftet.

Dagsorden

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Fremlæggelse af regnskab
4. Behandling af indkomne forslag.
Forslag afleveres til bestyrelsen senest 15/2.
Bestyrelsens forslag: Se under indkaldelsen.
5. Valg af bestyrelsesmedlemmer
Jørn Anders Jørgensen, Knud Andersen og Inge Skovvang Jensen er på valg.
Førstnævnte modtager ikke genvalg.
6. Valg af suppleant
Chr. B. Hansen er på valg.
7. Valg af revisor
Hans Peter Rasmussen er på valg.
8. Fremlæggelse af budget og fastlæggelse af det årlige kontingent for 2009 og 2010
9. Eventuelt

Forslag til vedtægtsændringer

§ 2

Stk. 5 (nyt)

Igangsætte og fremme aktiviteter med udgangspunkt i forhistorisk tid. Udbrede kendskab til perioden og historien bag de fremstillede genstande.

§ 6 (tilføjelse)

Medlemmer har adgang til laugets ejendom. Lindeværftet Dyvigvej 11, Holm, 6430 Nordborg, når de arbejder med

- Bevaring af stedet og dets indhold af udstillede kopier.
- Nye historisk funderede emner ved kopiering af ting fra den i § 2 stk. 5 nævnte periode: træarbejde, smedning, vævning, dragtfremstilling og fremstilling af redskaber.

§ 10 (ændring)

I sidste afsnit ændres "Nordborg kommune" til "Sønderborg kommune".

Se de nuværende vedtægter bagerst i Nyhedsbrevet

Efter generalforsamlingen er der medlemsmøde.

På bestyrelsens vegne

J. J. Kjær Rasmussen

Kalender

Mandag den 2. marts kl. 19

Generalforsamling og medlemsmøde

Torsdag den 9. – mandag den 13. marts 13 – 17.

Åbent med aktiviteter i forbindelse med Påskeudstillingen. Gratis adgang.

Mandag den 4. maj kl. 19

Medlemsmøde

Lørdag den 5. juni

Medlemssejlad, da det er 10 år siden Tilia Alsie blev søsat i Dyvig.

Lørdag eller søndag den 27-28. juni

Testsejlad. Målinger på Tilias afdrift.

Lørdag den 1. august kl. 10.00 – 16.00

Historisk dag ved søen

Leif Stig Andersen

Blæsebælg

I Hjortspring mose blev der fundet et Y-formet rør, som givetvis har været anvendt i forbindelse med et par blæsebælge. I laugets udstilling findes der en kopi af dette rør. Systemet har bestået af to bælge, som skal bevæges i modtakt. De frembringer hver sin pulserende luftstrøm, som bliver ledt sammen gennem det Y-formede blæserør. På den måde opnås en nogenlunde jævn luftstrøm. Et sådant system er velegnet til at levere luft til en smedese.

I februar måned 2008 foretog jeg en rejse til Burkina Faso. I den nordøstlige del af landet så jeg nogle landsbysmede, som arbejdede i meget primitive smedjer. Essen bestod af en fordybning i jorden, hvor luften blev leveret af en blæsebælg. Ambolten bestod af en kraftig akselstump, som var gravet ned i jorden. Trods det primitive udstyr blev der frembragt godt håndværk.

I Lindeværftet har vi en udmærket smedje, hvor der i tidens løb er fremstillet en række gode ting. Men de smedjer, som var i brug for 2000 år siden har nok mere lignet det, som jeg så i Burkina Faso. Det vil passe godt med vores formål ved passende lejligheder at demonstrere, hvorledes man har smedet i den keltiske jernalder. Til det formål skal vi bruge en blæsebælg, og det vil være naturligt for os at fremstille en sådan.

Den første opgave bestod i at finde et forbillede. Det første forsøg bestod i at kontakte Trelleborg-museet. De meddelte, at ingen af de ansatte havde beskæftiget sig med blæsebælge. Efter en del søgning på nettet var der endelig gevinst: <http://www.mjodvitnir.dk/> Her er der beskrivelse af fremstilling af såkaldte nyrebælge, hvilket netop er den type, som vi ønsker.

I Mjodvitnir har man anvendt plader af limtræ til top og bund på bælgene. Vi vil dog fremstille disse plader af lindetræ, så at de fremtræder mere autentisk. Til formålet har vi fundet nogle stykker af denne træsort, som formentligt kan bruges. Der er medlemmer af laug, som har erfaring i at hugge skjolde, og det er samme teknik, som skal anvendes til fremstilling af de nævnte plader.

N. P. Fenger

En syddansk tidsmaskine

Nogle af os er så heldige at være i den rigtige plads i den rigtige tid. Mange af jer var der ved siden af de to store lindetræer, og så hvem det var, der begyndte at kløve de store planker. Så lykkelig var jeg ikke. Dengang var jeg skolelærer i Californien, og Danmark var så langt borte. Får man en anden chance til sådan en oplevelse?

Før jeg rejste til Danmark, så jeg en website: "Nydamskolen". Og der læste jeg lidt om båden. Senere flyttede min kone og jeg til Nordborg i året 2007, og en dag cyklede jeg til Holm. Jeg fandt Lindeværftet, der var desværre låst. Et lille skilt på døren sagde, at båden besøger Frankfurt, og kommer tilbage i juli måned. Ikke så lang tid derefter blev jeg medlem, og kunne deltage i sejlads i august. Den samme dag så jeg blandt Historisk Dags udstillinger bovdelen til Nydambåden. Mærkeligt var det: man kunne bruge søm af jern i stedet for at sy plankerne sammen!

I år kom nyheden, at vi medlemmer kunne besøge Nydambådens Laug. For at spare brændstof skulle vi lave samkørsel. Jeg kørte med Johannes Diederichsen i hans bil. Vi to fra Nordals tog færgen, og kørte så fra Ballebro til Sottrupskov. Det var en god ting, at han kendte Sundeveds veje i mørket. Det kunne jeg ikke have gjort første gang!

Vi kørte forbi Øster Sottrup (mindre end Holm, men også skøn), og ankom til en bygning hvor arbejdet sker. Jeg havde ingen forventning, om hvor meget af en ny Nydambåd, der allerede var konstrueret. Man kunne godt sige, at det var en skuffelse... "bare" en køl... men skuffet var jeg ikke. Besøget blev lige som en tidsmaskine for mig. Her kunne jeg se, og for en kort tid opleve lidt, hvordan det var at begynde at hugge et stort stykke træ.

Og hvor stort et stykke: 23 m lang! Vores lindetræ kom til Als fra Polen, men træet til Nydambådens køl, der består af eg, stammer fra Gråsten. Hørte jeg rigtigt, at skovejeren kun ville sælge træet til nogen, der laver noget værdifuldt? For mig er det et godt eksempel på den danske kultur. En del af det træes værdi bindes til Danmarks historie.

Laden var ikke så varm. Der var kun en brændeovn til hele rummet, og det var ikke nok, hvis man ikke var i bevægelse. Bare kunne jeg forestille mig, hvordan Lindeværftet var for næsten tyve år siden, da vores medlemmer arbejdede uden varme fra en kakkellovn. Billeder af lindeværftets første vinter viser sne. Jeg kan godt forestille mig, hvor lækre de gule ærter var dengang.

Der ligger indeni en bov for Nydambådens rekonstruktion. Selv om jeg havde set den før, var der ikke nok tid til mig at studere de mange forskelligheder mellem de to slags teknologi. Man regner, der var ca. 650 år mellem de to, en til padlere, den anden til roere. Der var ingen åregaffel, så måske var det vanskeligt at vende båden om. Men det ved jeg ikke, og man må vente indtil mulighed for at lave en prøve af bådens evner på vandet.

Til vores medlemmer og formand, siger jeg mange tak for deres arbejde at forberede besøget. Til vores værter siger jeg mange tak, for at have inviteret os at se lidt om teknologien omkring seks århundreder efter Hjortspringbåden. God fornøjelse, og tillykke!

Burt Lyman Farber
12.12.2008

Fotos: Hans Peter Rasmussen

Peberbjerg 2008-11-04

Resumé af foredrag af Museumsinspektør Per Ethelberg, Museum Sønderjylland, på Lindeværftet den 6. oktober 2008 af Vincent Jessen

Motorvejen baner vejen for Nydam Mose

Hvem skulle tro at den nye motorvej til og fra Sønderborg kunne bane vej for en ny forståelse af den tidlige rigsdannelse af Sydsandinavien. Der var ikke desto mindre det Per Ethelberg kunne fortælle om.

Per Ethelberg fortalte om de nyeste resultater af udgravningerne til den nye motorvej. Det er nyt at arkæologer har muligheder for at foretage en total overfladeundersøgelse i det brede bælte en motorvej berører. Der er fundet så mange hustomter fra sen jernalder (0-600 e. kr.) på strækningen, at de nu danner et mønster. Hustyperne er udbredt fra et område (Oster Rönfeld) ved Rendsborg.

Ud fra dette og andre arkæologiske fund i Sønderjylland – Holsten i perioden, og sammenholdt med hele Skandinavien kan man se at rigsdannelserne har udviklet sig fra små rigsdannelser til de store. I begyndelsen med et med Over Jersdal som kærneområde i nord, Angel som kærneområde i syd og et vestområde. Disse smelter med tiden sammen til de rigsdannelser vi kender – Slesvig, Holsten, nabo til Jylland-Fyn-Sjælland.

Det er dramatiske perioder med skiftende magtherrer og styrkeforhold. Per beskriver strukturen i et rigsområde med at regenten er bosat i den ene del af området, handelspladsen ligger modsat i området, og krigsbytteoffersøerne ligger igen modsat og nær ved naboriget. Det ser nærmest ud til at de danner en slags territorial markering. Per nævner endnu et vigtigt formål med offerpladserne, nemlig at de på en legitim måde bringer store mængder af våben ud af cirkulation. At skaffe sig af med overskydende våben var en vigtig forudsætning for at rigsdannelsen lykkedes. Nydam Mose er en af slagsen.

Per slutter af med "efterhånden som rigsdannelserne kommer til at grænse op til hinanden afløses rigsdannelsesprocessen af rigssamlingsprocessen. De konflikter, som følger af denne situation, afspejler sig antagelig i de gentagne ofringer i moserne. Den bedste måde at fortælle en overvunden fjende, at slaget er tabt, er ved at overtage de hellige steder og genbruge dem. Set i dette lys bliver moseofferfundene på samme måde som den centraliserede våbencirkulation, etablering af centraliserede forsvarsværker, udbredelsen af de rigeste grave, placeringen af de første handelspladser og Oster Rönfeld-husenes udbredelse en vigtig brik til forklaring af den tidlige rigsdannelse. Ud fra den øjeblikkelige "Stand der Forschung" må Sydslesvig betragtes som innovationsområdet for den tidlige rigsdannelse i Sydsandinavien".

Med venlig hilsen
Selskabet for Nydamforskning

Vincent Jessen

Næste nyhedsbrev

Det næste nyhedsbrev udsendes i maj og eventuelle indlæg skal være indsendt ultimo april.

Indlæg sendes til:

Leif Stig Andersen, Fæbrovej 7, Himmark, 6430 Nordborg, tlf. 74 45 64 49, e-mail LSAndersen@mail.tele.dk

Navne og adresser

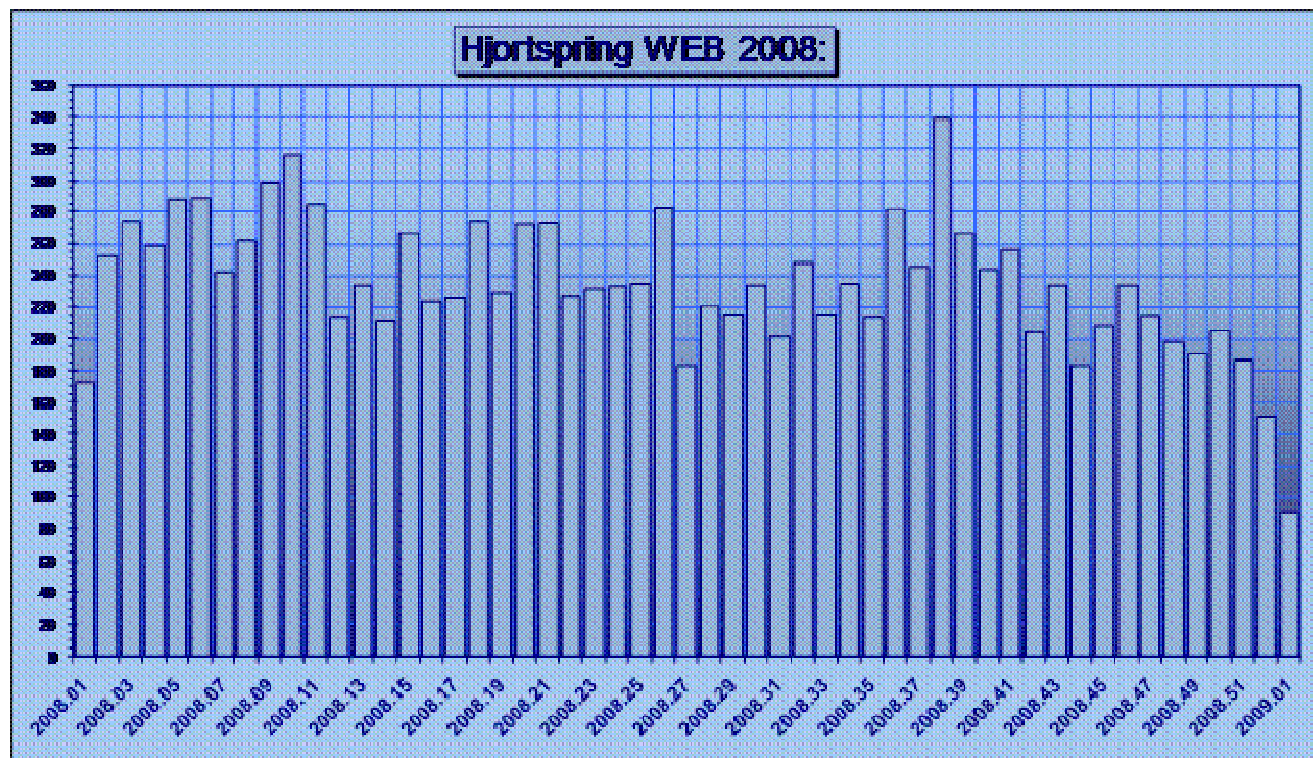
Formand: J. J. Kjær Rasmussen, Kirsebærhaven 39, 6430 Nordborg, tlf. 74 45 06 27, e-mail: formand@hjortspring.dk
Næstformand: Jørn Anders Jørgensen, Stolbrogade 45, 6430 Nordborg, tlf. 74 45 85 03, e-mail: naestformand@hjortspring.dk
Kasserer: Knud E. Andersen, Bygtoften 7, Guderup, 6430 Nordborg, tlf. 74 49 12 01, e-mail: kek@andersen.mail.dk
Sekretær: Anton Johnsen, Strandvej 1 E, 1. tv, 6400 Sønderborg, tlf. 74 45 62 81, e-mail: antonjohnsen@mail.dk
Øvrige bestyrelse: N. P. Fenger, Søbakken 14, 6430 Nordborg, tlf. 74 45 04 30
Chresten Møller, Hjortspringvej 23, 6430 Nordborg, tlf. 74 45 84 63, e-mail: stevninghjorn@worldonline.dk
Inge Skovvang Jensen, Bakken 12, Guderup, 6430 Nordborg, tlf. 75 12 82 89, e-mail: i.skovvang@ofir.dk
Redaktion: Leif Stig Andersen, Fæbrovej 7, Himmark, 6430 Nordborg, tlf. 74 45 64 49, e-mail: LSAndersen@mail.tele.dk
Lindeværftet: Dyvigvej 11, Holm, 6430 Nordborg
Internet: <http://www.hjortspring.dk>
<http://home6.inet.tele.dk/hjortspr>

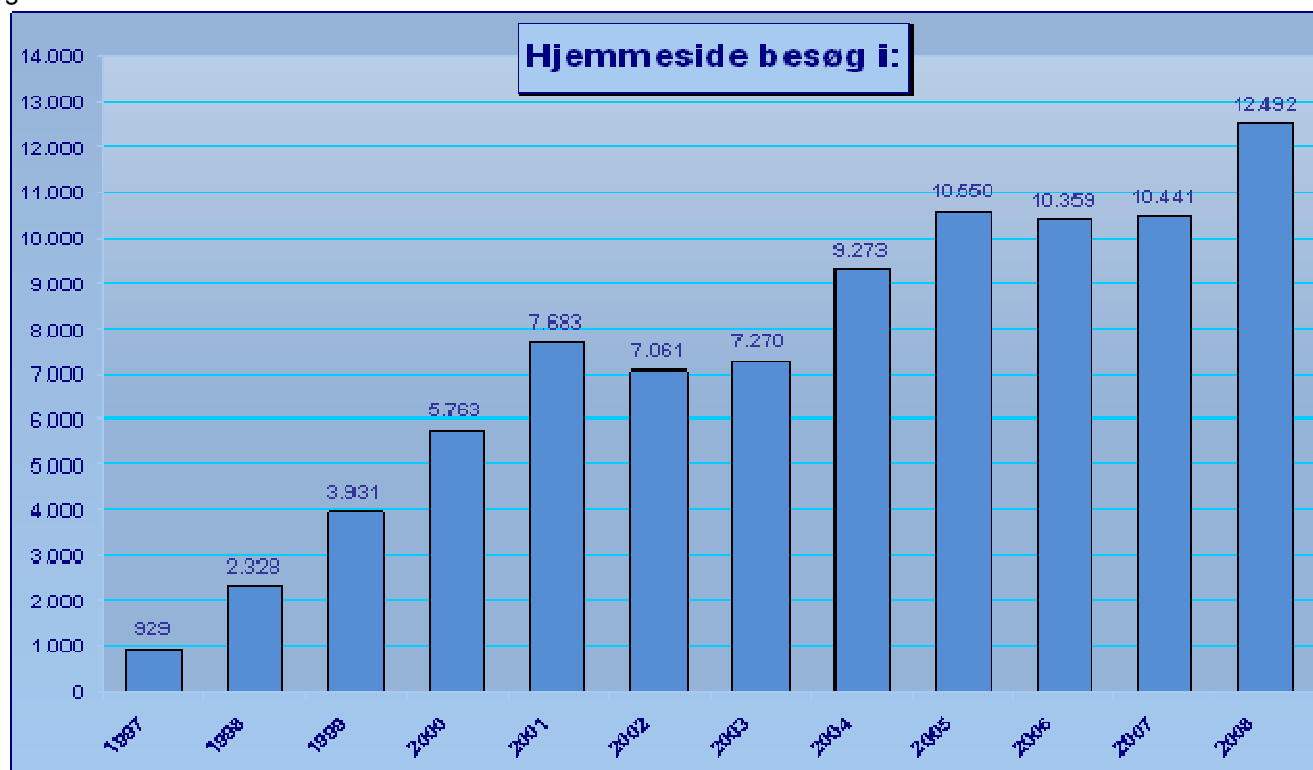
Tilia set fra Sottrupskov

Foto: Dorte Krogh

Hjortspringbåden på internettet

Opgørelsen af antal besøgende er ændret i 2008, så tallene kan ikke umiddelbart sammenlignes med de foregående år

Ib Stolberg-Rohr / Leif Stig Andersen